

6.6. Екологічна Конституція Землі

Незважаючи на прийняття низки міжнародних природоохоронних документів, головні з яких перелічені в п. 6.1, незважаючи на те, що історичні рішення на конференції “Ріо-92”, спроможні змінити наше життя на краще, підписали 179 держав, незважаючи на масові екологічні рухи громадськості стан оточуючого людину середовища невпинно погіршується. Головною причиною такої неадекватності багато фахівців вважають необов’язковість, рекомендаційний характер міжнародних правових документів екологічної спрямованості. Надаються пропозиції щодо посилення ролі ООН та інших міжнародних органів у питаннях екологічної безпеки людства.

У квітні 1992 року на міжнародній конференції в Університеті Гофстра (Нью-Йорк) українська делегація (Ю.Туниця, Ю. Шемшученко, М. Костицький, С. Кравченко, Ф. Бурчак) поставила питання про необхідність прийняття на рівні ООН Екологічної Конституції Землі (Світової Екологічної Конституції) – основного правового документа, що визначатиме обов’язкові норми поведінки у стосунках між суспільством і природою для всіх без винятку країн світу.

Автори пропозиції вважають, що основу такої Конституції закладено в двох редакціях Всесвітньої стратегії охорони природи (1980, 1991), у Всесвітній хартії охорони природи (1982), Регіональній стратегії охорони навколишнього середовища країн – членів Європейської екологічної комісії (1988).

Учасники конференції в Нью-Йорку прийняли резолюцію “Про створення нових організаційних структур міжнародного екологічного співробітництва”, яка була передана в ООН. Оскільки пропозиції щодо прийняття Світової Екологічної Конституції на Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку у Ріо-де-Жанейро не розглядалися, роботи по прийняттю такого документа продовжуються. Зокрема у промові на 19-й спеціальній сесії Генеральної Асамблеї ООН у 1997 році Президент України Л.Д. Кучма офіційно проголосив пропозицію про розробку Екоконституції.

У травні 2002 року у Львові проведено міжнародну науково-методичну конференцію “Концепція екологічної Конституції Землі – основа правової стратегії сталого розвитку”, в роботі якої взяли участь представники Бельгії, Італії, США, Німеччини та України. Визнано, що метою Екоконституції є створення основного правового закону екологічної безпеки, сталого розвитку і виживання цивілізації в Єдиній Екосистемі Землі, включаючи навколоземний космічний простір до висоти орбіт польотів штучних супутників Землі. Документ повинен визначити допустимі норми економічної діяльності держав стосовно Єдиної Екосистеми планети з метою її раціонального використання в інтересах нинішнього покоління і збереження для майбутніх поколінь. Передбачається створення системи управління і контролю у складі Ради Екологічної Безпеки і Сталого Розвитку, Міжнародної Екологічної Поліції, Міжнародного Екологічного Суду, Міжнародного Екологічного Банку.

Контрольні запитання і завдання

1. В чому причини необхідності прийняття Екологічної Конституції Землі?
2. Визначити роль українських вчених у розробці ідеї Екоконституції.
3. В чому полягає мета Екоконституції?
4. Розробити схему управління Екосистемою планети.